

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

LEARNING ACTIVITIES ACCORDING TO SUFFICIENCY ECONOMY

OF NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION CENTRE

BANGKHO LAEM DISTRICT, BANGKOK

นายนิสิต ชูยชวง

พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ๒. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ๓. ศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๗๓ คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (T-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๕ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

๑. ด้านความพอประมาณ การจัดให้นักศึกษามีการเรียนรู้ การมีชัยส์ การอดออม ตามกำลังทรัพย์ ที่หามาได้ตามฐานะของตน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖
๒. ด้านความมีเหตุผล การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเอง นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๙
๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว การจัดให้มีการเรียนรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘
๔. ด้านเงื่อนไขความรู้ การส่งเสริมให้มีความรอบรู้หลักวิชาการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๕
๕. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม การส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๗

๒. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ โดยภาพรวม พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านรายได้ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร พบว่า

๓.๑ ด้านความพอประมาณ ขาดการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านอาชีพเย็บปักถักร้อย เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ควรส่งเสริมด้านทักษะอาชีพให้นักศึกษามีความถนัดด้านอาชีพที่หลากหลายเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

๓.๒ ด้านความมีเหตุผล ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

๓.๓ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ขาดการจัดให้เรียนรู้การใช้ปุ๋ย เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เพื่อปลูกพืช ผักสวนครัว เพื่อประหยัดในการใช้ปุ๋ยเคมี ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เองเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

๓.๔ ด้านเงื่อนไขความรู้ ขาดการจัดให้เรียนรู้เรื่องรื้อกินได้ โดยปลูกผักสวนครัวแทน รื้อ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้การปลูกพืชผักสวนครัวกินได้แทนรื้อ

๓.๕ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ขาดการส่งเสริมให้นักศึกษารักษาสภาพแวดล้อมบริเวณให้สะอาด สงบ ปลอดภัยจากโจร ผู้ร้ายและยาเสพติด ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้เรื่องการรักษา สภาพแวดล้อมให้สะอาด สงบ ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายและยาเสพติด

ABSTRACT

The research on the Learning Activities according to Sufficiency Economy of Non-Formal and Informal Education Centre, Bangkholaem District, Bangkok. The main purposes were threefold: 1. to study the condition of the learning activities according to sufficiency economy of non-formal and informal education centre. 2. to compare the level of the students' opinions towards the learning activities according to sufficiency economy. 3. to study problems, obstacles, recommendations and the guidelines of the students towards the learning activities according to sufficiency economy.

This research form used Quantitative Research, Survey Research Methods and a questionnaire was used to collect data. the sample groups to the research were 273 students at non-formal and informal education centre, high school level. The statistics used in data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, testing of the t-test and the F-test by one-way analysis of variance.

Research findings were as follows:

1. Concerning about the students' attitudes towards learning activities according to sufficiency economy of non-formal and informal education centre of the 5 aspects. The overall were at the high level, with an average of 4.14. When considering each individual aspect, it was found that 1 the aspect of Modesty: to equip students with knowledge, the economical, frugality and the amount of assets to be acquired according to their positions. The students' opinions. At the highest level, with an average of 4.16. 2 the aspect of reasonableness: to encourage the

learning of accounting income - expenses of the family with honesty to themselves. The students' opinions. At the highest level, with an average of 4.19. 3 the aspect of having a better immunity: to equip students with knowledge of the impact of changes in economic, social and cultural environment. The students' opinions. At the highest level, with an average of 4.18. 4 the aspect of the conditions of knowledge: the promotion of technical knowledge that could be applied in everyday life. The students' opinions. At the highest level, with an average of 4.25. 5 the conditions aspect of morality: to encourage students to behave as a good model. The students' opinions. At the highest level, with an average of 4.27.

2. To compare the level of the students' opinions towards the learning activities according to sufficiency economy. Classified by sex, age, occupation and income. The overall found that the students' opinions were not significantly different at the 0.05 level, therefore, it did not comply with the hypothesis that had been set. When considering each individual aspect, it was found that the aspect of incomes: the students' opinions differed statistically significant at the 0.05 level. Therefore, it was consistent with the hypothesis that had been set. But the opinions of students classified by sex, age and occupation were found to be not significantly different at the 0.05 level of significance is consistent with the hypothesis that had been set.

3. The problems, obstacles, recommendations and guidelines of the students towards the learning activities according to sufficiency economy. These five aspects were as follows:

3.1 The aspect of Modesty: the lack of action to help the students learn professional embroidery to reduce household expenses. The school should promote the professional skills to students with a variety of career aptitude to reduce household expenses.

3.2 The aspect of reasonableness: the lack of promotion for the students to learn how to feed the animals as appropriate for each district, the school should encourage students to learn how to feed the animals as appropriate for each district.

3.3 The aspect of having a better immunity: the lack of learning the use of fertilizers such as compost manure to grow vegetables to save on the use of chemical fertilizers. The school should encourage students to learn to produce the organic fertilizer is used to save money in the household.

3.4 The aspect of the conditions of knowledge: the lack of knowledge about the edible fence vegetables. By planting vegetables in the kitchen garden by replacing the fence vegetables. The school should encourage students to learn to grow vegetables in the kitchen garden by replacing the fence vegetables.

3.5 The conditions aspect of morality: the lack of supporting students to maintain a clean environment, peaceful and safe from thieves and criminals and drugs the school should encourage students to learn about keeping the environment clean, peaceful, safe from thieves and criminals and drugs.

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า ๓๐ ปี ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่านักพัฒนา หรือนักวิชาการใดๆ จะมีสติปัญญาเสมอเหมือนได้ดังพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ที่ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุขโดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และการกระทำในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นกรอบในการคิด และการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกมิติชีวิต ทุกภาคส่วน และทุกด้านของการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมจักได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน^๑

และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) จึงยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒.

“สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับเมือง เตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรู้” ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ^๒

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเปรียบเสมือนแสงเทียนที่ส่องสว่างให้เห็นหนทาง ที่จะก้าวเดินต่อไปของแต่ละบุคคล ชุมชน และของประเทศชาติ โดยเป็นแนวทางที่เน้นการเจริญเติบโตที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามศักยภาพที่มีอยู่จริง อย่างมีเหตุมีผล เป็นขั้นเป็นตอนด้วยความมั่นคง และเตรียมพร้อมด้วยความไม่ประมาทในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งทางบวกและทางลบ นับเป็นกระบวนการมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง มากกว่าการสร้างความสำเร็จเติบโตอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดที่ลอกเลียนแบบมาจากรูปแบบการพัฒนาของสังคมอื่นๆ โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบ ซึ่งการมุ่งเน้นแต่ผลลัพธ์ในระยะสั้น มากกว่าความยั่งยืนของการพัฒนา เป็นการเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนทั้งหลายที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก ปัจจุบันประชาชนชาวไทยทุกคนในทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป ได้ย้อนกลับมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาและดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น^๓

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ นักศึกษาในแต่ละระดับชั้นจะต้องลงทะเบียนเรียน

^๒ สำนักนายกรัฐมนตรี.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙),

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,๒๕๕๔.

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กระทรวงศึกษาธิการ,ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งชาติ,๒๕๕๑.

วิชาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับของสถานศึกษา จำนวน ๑ หน่วยกิต ไม่ต่ำกว่า ๔๐ ชั่วโมง แต่ยังขาดกระบวนการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้และครูผู้สอนยังขาดทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้นักศึกษาในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและรับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายในและวัฒนธรรมภายนอกอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความรู้ควบคู่คุณธรรมให้ปรากฏชัดอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร” มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษาณกระบอบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบ และผลงานที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
๓. กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
๔. สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัย
๕. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
๖. ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try out)
๗. ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล
๘. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
๙. สรุปและรายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑ ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษาณกระบอบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๕๓๘ คน

๒ กลุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างมาจากประชากรโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ หรือร้อยละ ๙๕

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้ง ๓๐ ชุด เท่ากับ ๐.๘๕๔ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้ว
นำมาวิเคราะห์

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้^๔

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับความคิดเห็น คำนวณน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ

มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๕	คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๔	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๓	คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๒	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๑	คะแนน

^๔ สุวรรีย์ โภคาริทธิมย์, การวิจัยทางการศึกษา. (ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๖) หน้า ๑๔๐.

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายของข้อมูล ได้กำหนดเกณฑ์โดยการให้คะแนนเฉลี่ย เพื่อนำผลที่ได้ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ของระดับ

คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๐-๕.๐๐	หมายถึงความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	๓.๕๐-๔.๔๙	หมายถึงความคิดเห็นในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	๒.๕๐-๓.๔๙	หมายถึงความคิดเห็นในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	๑.๕๐-๒.๔๙	หมายถึงความคิดเห็นในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	๑.๐๐-๑.๔๙	หมายถึงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ติดต่อประสานงานไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม
๒. ติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์เพื่อขอหนังสือส่งถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน ๘ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเท่ากับ ๒๗๓ ชุด
๓. นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย
๔. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัยได้สถิติในการมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใน ๕ ด้าน

๓.วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ในกรณีตัวแปรต้นสามกลุ่มขึ้นไป และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) ถ้าพบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Sig) จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc Multiple Comparisons) ด้วยวิธีของ Fisher's Least-significant Difference (LSD) โดยกำหนดระดับความสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑.วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

๒.วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓.เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานโดยการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี (Fisher's Least-Significant Difference) LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๕ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าสูงที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม รองลงมาคือด้านเงื่อนไขความรู้ และมีย่าน้อยที่สุดคือ ด้านความพอประมาณ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงพอสรุปได้ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวม ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านความพอประมาณ ควรจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในเรื่องการดำเนินชีวิตตามทางสายกลาง มีความพอประมาณ โดยเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก

๒. ด้านความมีเหตุผล ควรจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการใช้จ่ายเงินในปัจจุบันและเป็นการเรียนรู้จักการวางแผนการอันยาวไกลโดยเน้นเหตุปัจจัยที่จะทำให้เกิดผลตามมาในอนาคต

๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ควรจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เหตุการณ์ทางธรรมชาติ รวมทั้งประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมของสังคมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน

๔. ด้านเงื่อนไขความรู้ ควรจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ตามหลักวิชาการต่าง ๆ ที่จำเป็นและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะชนได้รับรู้และนำไปปฏิบัติจนเกิดเป็นผลอันดีงามต่อตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๕. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในเรื่องหลักการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ด้วยการเสียสละ รู้จักประหยัด อดออม และรู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนในชุมชนของตนอันจะเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาด สงบ และปลอดภัยจากโจร ผู้ร้ายและยาเสพติด

๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวม ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านความพอประมาณ ควรจัดให้มีการประชุมตัวแทนกลุ่ม หัวหน้าห้อง องค์กรนักศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒. ด้านความมีเหตุผล ควรนำหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพของเดมมิง P D C A มาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและมีการประเมินกิจกรรมทุกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ด้านเงื่อนไขความรู้ ควรส่งเสริมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตลอดจนองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังหน่วยงานอื่น ๆ อย่างทั่วถึง

๕.ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการนำหลักคิดดังกล่าวไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๓.ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๒. ควรทำการศึกษาและวิจัยในระดับชั้นอื่น ๆ ให้ทั่วถึงเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

๓. ควรศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะได้นำรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ,แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา, กรุงเทพมหานคร :

ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒.

สำนักนายกรัฐมนตรี.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙),

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กระทรวงศึกษาธิการ,ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งชาติ,๒๕๕๑.